

Sreto Bošnjak, likovni kritičar

...Vilendorfska Venera se prošetala (i još uvek se kreće) tim prostorom u kojem se i Mijo tako suvereno kreće, čineći ono što se jedino i može činiti u dosluhu sa tajnom: skidati veo prolaznosti i otkrivati svetlost (i sjaj) čežnje za onim drugim, magijskim svetovima praiskona. Ta preistorijska Venera nije samo simbol ogromne oblikotvorne volje koja i Mijuškovića trese već nekoliko decenija, ona je iznad svega potvrda čina u materiji duha, materijom oblikovana duhovna konstanta čovekove žudnje da iskaže svoj tamni apsolut. Mogu da zamislim Mija kako korača kanjonima Pive i Tare, ili strminama Durmitora, ogromnim i teškim koracima i širom otvorenih očiju očekuje susret sa kolevkom svoje žudnje za oblikom – kamenim masivom, gromadom, oštrom i kišom ispranom, vododerinama i liticama osušanim od vetrova. Njegovo oko je tada njegov duh i oni se iznutra vide, u svojim skrivenim strukturama se prepoznaju kao pradavni srodnici: kamen i Mijo. Posmatrao sam ga, u jednoj šetnji, kako osluškuje zov kamenja, glas kamena koji žudi odjek u Mijovoj duši i kako Mijo nepogrešivo zastaje baš na onom mestu na kojem stolecima leži kamena gromada spremna da uđe u svet Mijove mašte i strasti, da se preobrazi u svetlost oblika. Mijo se saginje i podiže kamen i odjednom, čak i moje nevično oko, vidi oblik koji će uz pomoć dleta postati deo novog sveta. Rekao sam već da je Mijušković spoj elementarnosti talenta i rudimentarnosti prirodnih oblika i da poseduje neku čudesnu likovno-jezičku konstantu koja uporno i sigurno brani njegov identitet koji se najviše očituje kao neponovljivost iskaza i spremnost jednog fenomena da bude samo u sebi kako bi se mogao otkriti i kao sadržaj u drugom. Dakle, ta "jedinstvena dvojnost" Mijuškovićevog likovnog jezika manifestuje se kao odnos forme i sadržaja prema sudbini bića, kao sudbina oblika prema ukupnom smislu stvaralačkog čina. Zbog toga je svaka Mijuškovićeve forma više otkrivanje pradavne tajne i manje refleks odnosa vajarskog duha sa našim svetom. Tvrde vulkanske stene kriju vatru koja u dodiru sa dletom blista kao istinska stvaralačka iskra koja razagoni tamu na putu do jedinstvenog, neponovljivog oblika. Nemojte misliti da tu nema neizvesnosti, straha i – očaja. Mijo više sluti no što zna da je umetnost istog porekla i iste težine, kao život ili smrt: rad na otkrivanju oblika – klesanje, tesanje, brušenje i glačanje, bušenje i struganje – deo je procesa stvaranja svih suštinskih životnih sadržaja. Tako oblik za Mija nije samo ljuštura nekog sadržaja ili neke "poruke": oblik je svojom silinom, elementarnom celovitošću, tvrdinom i konačnošću smisao skulptorskog čina. Rekao sam takođe da ova skulptura nije konstruisana, modelovana i građena po principima moderne skulptorske umetnosti: svaki oblik je više rezultat procesa redukcije, svođenja akcije divljih sila na celovit poetski doživljaj. Poetsko – to je okosnica Mijove estetike, poetsko koje sadržni mitsko i magijsko iskustvo pradavnih stanja bića u kojima su reke i planine, kanjoni i ponornice, oluje i zemljotresi menjali sudbinu sveta. Poetsko je, dakle, u ovoj skulpturi nešto drugo od lirskog, bez obzira na to što su mnoge od ovih formi glatke i sjajne, nežno modelovane i pune taktilne prefinjenosti. Reč elementarna približno ukazuje na suštinski karakter njegove umetnosti.

I da završim jednom mišlju iz predgovora za katalog: "Dok moderna umetnost otvara problem u istorijskim relacijama čovekovog sveta, stavljajući se u poziciju "za" ili "protiv" kontinuiteta, prihvatajući ili odbacujući tradiciju, što sve zajedno predstavlja merljivi deo iskustva, Mijušković svojim delom otvara prostor nadistorijskog transcendentnog, mogućeg, prostor traženja unutar jedne jedine užarene svesti koja nema oslonca u proverenoj, istraženoj istoriji sveta". (1992)